

Γιώργος Σταμάτης

Η διαπλοκή της ιδιωτικοποίησης των δημόσιων επιχειρήσεων με το ασφαλιστικό ζήτημα

Ηδη επί κυβερνήσεως Μητσοτάκη, όταν η προσκείμενη στο ΠΑΣΟΚ τότε ηγεσία της ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ αγωνιζόταν κατά της κατασκευής μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στο Λαύριο από ιδιώτη για λογαριασμό της ΔΕΗ με το σύστημα του BOOT, κύκλοι του ΠΑΣΟΚ και της ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ ήσαν υπέρ της εισαγωγής της ΔΕΗ στο χρηματιστήριο και της διάθεσης μετοχών της στο κοινό, δηλαδή στους καπιταλιστές.

Τότε η ΔΕΗ ήταν ακόμη ανώνυμη εταιρεία με μια και μόνη μετοχή που ανήκε στο Δημόσιο. Σήμερα, είναι ανώνυμη εταιρεία εισηγμένη στο χρηματιστήριο, μέρος των μετοχών της οποίας ανήκει σε ιδιώτες.

Το Ελληνικό Δημόσιο ήθελε και θέλει να ιδιωτικοποιήσει εν μέρει και στην συνέχεια εν όλω τη ΔΕΗ. Ο δρόμος γι' αυτήν την ιδιωτικοποίηση είναι προφανώς η εισαγωγή της στο χρηματιστήριο και η διάθεση των μετοχών της σε καπιταλιστές. Αυτό εύκολα λέγεται, δύσκολα όμως γίνεται. Γιατί; Για τον εξής λόγο: Η ΔΕΗ είχε η ίδια ασφαλίσει κοινωνικά τους εργαζομένους της. Ή, αλ-

λιώς ειπωμένο, οι εργαζόμενοι της ΔΕΗ είχαν αυτασφαλισθεί στην ΔΕΗ. Δηλαδή πλήρωναν στην ΔΕΗ ένα μέρος του μισθού τους και η ΔΕΗ τους εγγυάτο ιατροφαρμακευτική περίθαλψη όσο εργάζοντο και, όταν δεν θα εργάζοντο πλέον, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και καταβολή μιας προσυμφωνημένης σύνταξης. Το μέρος των μισθών που παρακρατούσε η ΔΕΗ για τους προαναφερθέντες σκοπούς από τους εργαζομένους της το επένδυε.

Αυτό το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης υπήρχε και υπάρχει και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Στην Γερμανία είναι γνωστό ως Betriebsrente, δηλαδή ως ασφάλιση στην επιχείρηση. Με την εξής όμως διαφορά: Στην Γερμανία, που αναφέραμε ως παράδειγμα, οι εργαζόμενοι δεν ήσαν ασφαλισμένοι μόνον στην επιχείρησή τους, αλλά κυρίως στο Δημόσιο. Η ασφάλισή τους στην επιχείρηση ήταν επικουρική. Το ίδιο συμβαίνει, όπως θα δούμε στην συνέχεια, και με ορισμένες δημόσιες επιχειρήσεις (τράπεζες) στην χώρα μας. Στην ΔΕΗ, λοιπόν, αυτή η ασφάλιση στην επιχείρηση δεν ήταν επικουρική, αλλά κύρια. Οι εργαζόμενοι στη

ΔΕΗ ήσαν ασφαλισμένοι όχι στην επιχείρησή τους και στο Δημόσιο, αλλά μόνον στην επιχείρησή τους.

Γιατί όμως η αυτασφάλιση των εργαζομένων της ΔΕΗ στην ίδια την ΔΕΗ και μόνον δυσχεραίνει την ιδιωτικοποίηση της ΔΕΗ, δηλαδή εν προκειμένω την εισαγωγή της στο χρηματιστήριο και την διάθεση των μετοχών της στους καπιταλιστές; Διότι όποιος αγοράσει κατ' αυτόν τον τρόπο την ΔΕΗ θα επωμισθεί και τα βάρη της ασφάλισης των εργαζομένων της. Και αυτό προφανώς δεν το επιθυμεί και δεν το θέλει, ο επίδοξος αγοραστής. Οπότε τι κάνει το Δημόσιο, το οποίο θέλει να εκποιήσει την ΔΕΗ; Μα προφανώς την απαλλάσσει από αυτά τα ασφαλιστικά βάρη. Πώς; Φτιάχνοντας ένα ταμείο κοινωνικής ασφάλισης των εργαζομένων της ΔΕΗ, στο οποίο δεν συμμετέχει η ίδια η ΔΕΗ.

Έτσι, μετά από πολύ πάρε-δώσε με την ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ, συμφωνήθηκε ένα τέτοιο ταμείο και, τέλος, το 1999 ψηφίστηκε (όχι μόνον από την τότε κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, αλλά και από την ΝΔ και τέλος επίσης και από τον ΣΥΝ) ο σχετικός νόμος. Σύμφωνα με την σχετική αναλογιστική μελέτη, η ΔΕΗ όφειλε σε αυτό το ταμείο 11,8 δισ. ευρώ (σημερινής αξίας 18 δισ. ευρώ). Δεν τα κατέβαλε όμως στο ταμείο αυτό η ΔΕΗ. Τα εγγυήθηκε απλώς το Δημόσιο.

Αυτό το τελευταίο τα εγγυήθηκε όμως απλώς και μόνον. Τα εγγυήθηκε βέβαια, αλλά γιατί να τα καταβάλλει στο ταμείο; Έτσι λοιπόν, με το νομοσχέδιο της κυρίας Πετραλιά για το ασφαλιστικό, το Δημόσιο φορτώνει της υπο-

χρεώσεις του στο ΙΚΑ, ενσωματώνοντας το νέο ταμείο των εργαζομένων της ΔΕΗ στο ΙΚΑ. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ πληρώνει σήμερα την παλαιότερη έμπρακτη συναίνεσή της στην ιδιωτικοποίηση της ΔΕΗ.

Ο νοήμων αναγνώστης κατανοεί ότι με αυτές τις μεθοδεύσεις μετατίθενται από τους ιδιοκτήτες της ΔΕΗ (Δημόσιο και καπιταλιστές) βάρη 18 δισ. ευρώ στο ΙΚΑ.

Ακριβώς το ίδιο γίνεται και με τα επικουρικά ταμεία των δημόσιων τραπεζών. Οι εργαζόμενοι σε αυτές τις τράπεζες είχαν συνάψει με αυτές συμβάσεις επικουρικής ασφάλισης. Το Δημόσιο ιδιωτικοποιεί αυτές τις τράπεζες. Και για τους λόγους, που αναφέραμε παραπάνω, θέλει να τις ιδιωτικοποιήσει ελεύθερες από τα βάρη των συμβάσεων επικουρικής ασφάλισης. Και τι κάνει; Ό,τι έκανε και στην περίπτωση της ΔΕΗ: Απαλλάσσει από αυτά τα βάρη τις προς πώληση δημόσιες τράπεζες, ιδρύοντας ένα σχετικό ταμείο. Οι υποχρεώσεις των εν λόγω τραπεζών στο εν λόγω ταμείο υπολογίζονται στα 5-6 δισ. ευρώ. Δεν κατέβαλαν όμως αυτές σε αυτό το ταμείο τίποτα. Το ποσό εγγυήθηκε το Δημόσιο. Και τι έκανε το Δημόσιο ως εγγυητής; Αφού ίδρυσε το ταμείο, το φορτώνει με το νέο ασφαλιστικό νομοσχέδιο, όπως και στην περίπτωση της ΔΕΗ, στο ΙΚΑ. Χαρίζει δηλαδή στους καπιταλιστές που θα πάρουν τις δημόσιες τράπεζες 5-6 δισ. ευρώ, τα οποία δεν επωμίζεται αυτό το ίδιο, αλλά τα φορτώνει στο ΙΚΑ. Έτσι μεταρρυθμίζει

και εξυγιαίνει η κυβέρνηση την κοινωνική ασφάλιση.

Το νέο νομοσχέδιο για την κοινωνική ασφάλιση αυξάνει τα όρια ηλικίας της συνταξιοδότησης πολλών κατηγοριών ασφαλισμένων με πρόσχημα την εξυγίανση του ασφαλιστικού συστήματος. Ταυτόχρονα όμως προωθεί την πρόωρη συνταξιοδότηση, όπου αυτή είναι αναγκαία για την εκποίηση δημόσιων επιχειρήσεων στους καπιταλιστές, όπως π.χ. του ΟΤΕ.

Και ας μην θεωρήσει κανείς ότι το Δημόσιο κάνει με όσα αναφέραμε παραπάνω απλώς και μόνον παραχωρήσεις για να μπορέσει να ιδιωτικοποιήσει ευκολότερα τις επιχειρήσεις του. Όχι! Θέλει επίσης να τις εκποιήσει ευνοϊκά για τους καπιταλιστές που θα τις αγοράσουν.

Και μια τελευταία, άσχετη ίσως με τα παραπάνω, παρατήρηση για το νέο νομοσχέδιο για το ασφαλιστικό. Το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης είναι ένα σύστημα εισροών-εκροών. Έστω ότι το ασφαλιστικό σύστημα έχει προβλήματα (ένα έχει μόνον: τις ευτελείς συντάξεις) και χρήζει εξυγίανσης. Είναι τυχαίο ότι οι κυβερνήσεις, για να εξυγιάνουν την κοινωνική ασφάλιση, περικόπτουν τις εκροές, δηλαδή τις παροχές προς τους ασφαλισμένους, και δεν ασχολού-

νται καθόλου με τις εισροές, δηλαδή με ό,τι οφείλουν να πληρώνουν οι καπιταλιστές και το Δημόσιο στα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης;

Το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης είναι ένα σύστημα εισροών-εκροών. Οι εισροές του είναι οι εισφορές των επιχειρηματιών, των εργαζομένων και του κράτους. Οι εκροές είναι οι παροχές προς τους ασφαλισμένους. Τι πρόβλημα έχει το ασφαλιστικό σύστημα σήμερα; Ένα και μόνο: τις χαμηλές συντάξεις. Αλλά και την πληρωμή αυτών των χαμηλών συντάξεων δεν μπορεί – έτσι που είναι οργανωμένο και λειτουργεί να εγγυηθεί επί μακρόν. Γιατί; Διότι το κράτος δεν φροντίζει για τις αντίστοιχες εισροές: Επιτρέπει την εισφοροδιαφυγή των επιχειρήσεων και την ανασφάλιστη εργασία, χαρίζει κατά περιόδους εισφορές στις επιχειρήσεις και επίσης αυτό το ίδιο δεν καταβάλλει το δικό του μερίδιο στα ασφαλιστικά ταμεία. Και πώς θέλει λοιπόν να λύσει το ασφαλιστικό; Μειώνοντας τις εκροές του: αυξάνοντας τα όρια συνταξιοδότησης και μειώνοντας τις συντάξεις.

Μην έχετε καμιά αμφιβολία. Μια χαρά τα έχουν σκεφθεί και τα έχουν σχεδιάσει: Δεν δίνουμε τίποτα, παίρνουμε πίσω ό,τι μπορούμε.